

Derpå fulgte:

Anden behandling af forslag til lov om husmoderafløsning.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1099).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1—7 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Punkt 3 på dagsordenen må jeg foreløbig udskyde, da den højtærede landbrugsminister er optaget af forhandlingerne i folketinget.

Man gik da til:

Første behandling af forslag til lov om oprettelse af „Statens almindelige Videnskabsfond“.

(Lovforslaget findes i tillæg C. sp. 1505).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (Hvidberg): Jeg har herved den ære for det høje ting at anbefale forslag til lov om oprettelse af „Statens almindelige Videnskabsfond“, således som lovforslaget er vedtaget i det andet høje ting.

Initiativet til oprettelsen af et sådant fond er udsprunget af frygten for, at dansk videnskabelig forskning skulle blive distanceret eller måske allerede var distanceret af udlandet. Det er blevet vor videnskabsmænd klart, at det, som forholdene har udviklet sig, ikke længere vil være muligt herhjemme at følge med i den rivende udvikling af videnskaben, som har fundet sted, medmindre staten påtager sig den opgave mere effektivt at fremme grundvidenskabernes og deres anvendelse. Førre videnskabsmænd har derfor i henhold til beslutning på et møde i Det kgl. danske Videnskabskabernes Selskab ved detses præsident, professor Niels Bohr, rettet henvendelse til statsmyndighederne om at søge tilvejebragt

forbedrede muligheder for dansk videnskabelig forskning som et nødvendigt led i bestræbelserne for vort lands genopbygning.

En effektiv bedring af videnskabens kår vil nødvendigvis, at der fra statens side stilles midler til rådighed til fundamentalforskningen af lignende størrelse som det beløb, Carlsbergfondet årlig anvender på dette område. Carlsbergfondet har gennem en lang årrække ydet dansk videnskabelig forskning en uvurderlig støtte, men dette fond kan ikke længere, selv suppleret med enkelte andre nyere fonds, der støtter videnskaben, yde bidrag af tilstrækkelig størrelse til at holde vor forskning på højde med tidens krav. Der er flere grunde hertil. Foruden den almindelige prisstigning kan nævnes den hastige udvikling indenfor så at sige alle videnskabsgrene og det stærkt øgede behov for kostbart apparatur, navnlig til naturvidenskabelig forskning.

Regeringen har ment at måtte stille sig imødekommende overfor videnskabens ønsker. Vel koster opfyldelsen af videnskabens krav penge, men man har indset, at det er penge, som i det lange løb vil komme mangedoblede igen. Det var mit oprindelige forslag, at den støtte, videnskaben behøver, skulle ydes ved oprettelsen af et fond, hvortil der henlægges en rentebærende 4 pct.s statsforskrivning til et beløb af 50 mill. kr. Det årlige rådighedsbeløb, der herigennem vil være sikret forskningen, 2 mill. kr., har man fra videnskabelig side anset for rimeligt, selvom man naturligvis mente, at videnskaben kunne anvende langt mere, og selvom det har været foreslået direkte fra nogle videnskabsmænds side, at det skulle være en årlig ydelse på 2½ mill. kr. Regeringen har ikke ment at kunne strække sig videre end til de 2 mill. kr., så længe der ikke er indhøstet nærmere erfaringer om fondets virksomhed. Efter forslagets behandling i det af folketinget nedsatte udvalg er der imidlertid opnået enighed om, at fondets midler tilvejebringes ved faste bevillinger på de årlige finanslove og ikke ved udstedelse af en rentebærende forskrivning. Dette må imidlertid siges at være en ren finansteknisk ændring, en ændring nærmest af formel karakter. Det for mig afgørende er, om der lovmæssigt er sikret videnskaben en årlig rådighedssum af virkelig mærkbar størrelse. Uanset denne ændrings vedtagelse bibeholdes betegnelsen „fond“, og den kan med rette bibeholdes. Beløbet, 2 mill. kr., er ligeledes uændret fra det oprindelige forslag. Det er en konsekvens af bevillingens fondsmæssige karakter, at beløb indenfor rådighedssummen, der ikke måtte blive